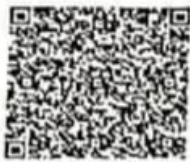

سال جهش تولید با مشارکت مردم

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر عبادی

معاون محترم هماهنگی و برنامه ریزی امور حقوقی دستگاه‌های اجرایی معاونت حقوقی رئیس جمهور

با سلام و احترام،

بازگشت به نامه شماره ۵۱۸۷۱/۶۲۹۹۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۸ در رابطه با ابهامات مطروحه توسط برخی از تشکل‌ها و فعالان اقتصادی نسبت به نحوه رسیدگی به تراکنش‌های بانکی اشخاص، به استحضار می‌رساند: بطور کلی تصمیمات و اقداماتی که سازمان امور مالیاتی کشور به مرحله اجرا در می‌آورد در راستای وظایف محوله و در چارچوب قوانین و مقررات مصوب موضوعه و با تأیید و تصویب مراجع ذی‌ربط می‌باشد. در این راستا به منظور ایجاد وحدت رویه و ساماندهی در بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش‌های بانکی، بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ و سایر دستورالعمل‌های مرتبط صادر گردیده که در حال حاضر مبنای رسیدگی‌ها و بررسی‌های گروه‌های رسیدگی و هیات‌های حل اختلاف مالیاتی در تمامی ادارات امور مالیاتی می‌باشد. در بخشنامه مذکور و سایر مکاتبات سازمان تأکید شده است، **اطلاعات حساب‌های بانکی فی‌نفسه موید درآمد اشخاص نمی‌باشد؛ مگر اینکه طبق رسیدگی‌های انجام شده و اسناد، مدارک، شواهد و قرائن مثبت درآمندی بودن آن احراز گردد.** با ملحوظ نظر قراردادن ترتیبات یادشده در ارتباط با ابهامات مطروحه، موارد ذیل را خاطر نشان می‌سازد:

۱) در خصوص ردیف‌های (۱)، (۳) و (۴):

حسب مفاد بند (۹) بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱، در رسیدگی به تراکنش‌های بانکی، گروه‌های رسیدگی موظفند براساس قضاوت‌های حرفه‌ای و با استفاده از شواهد کافی و قابل اطمینان از جمله اقرار کتبی مودی، اخذ تاییدیه از طرف حساب و ردیابی تراکنش‌ها، سابقه مودی، جستجو در کلیه سامانه‌های اطلاعاتی در دسترس و مطابقت آن‌ها، تجزیه و تحلیل اطلاعات و استفاده از سایر تکنیک‌های حسابرسی که در گزارش خود مستند می‌نمایند، اقدام کنند. در این ارتباط قرض و ودیعه دریافتی و پرداختی، جزء تراکنش‌های بانکی است که اساساً ماهیت درآمندی برای صاحب حساب ندارند و لذا در صورتی که مبنای تراکنش قرض یا ودیعه باشد، آن تراکنش در محاسبه درآمد مشمول مالیات و مطالبه مالیات منظور نخواهد شد. همچنین در خصوص دریافتی و پرداختی به حساب بستگان نیز چنانچه ماهیت درآمندی آن برای صاحب حساب توسط اداره امور مالیاتی اثبات نشود، در محاسبه درآمد مشمول مالیات و مطالبه مالیات منظور نخواهد شد.

سال جهش تولید با مشارکت مردم

قرار گرفته و برای تعیین درآمد/ مآخذ مشمول مالیات درآمدهای کتمان شده براساس مفاد بند (۴) دستورالعمل اخیرالذکر اقدام می گردد.

در خصوص اجرای بند ۱۷ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ در مورد سنوات ۱۳۹۸ به بعد نیز با عنایت به تغییرات اعمال شده در مفاد ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم و الزام قانونی به اجرای آن در مورد پرونده مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۸ و بعد از آن و همچنین حذف مواد ۹۸ و ۱۵۴ در اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ قانون یاد شده، بند مزبور برای عملکرد سال ۱۳۹۸ و بعد از آن جاری نمی باشد.

۵) در خصوص ردیف (۸):

با توجه به اینکه اطلاعات حساب‌های بانکی فی نفسه موید در آمد اشخاص نمی باشد، گروه رسیدگی کننده مالیاتی برای جمع آوری اسناد و مدارک مستند، متقن و قابل اتکا و امکان ارائه توضیحات لازم توسط مودیان مالیاتی، نسبت به دریافت و ثبت اظهارات مکتوب مودیان در خصوص تراکنش‌های بانکی اقدام می نماید. مطابق مفاد بند ۱۸ بخشنامه اخیرالذکر، یکی از مهمترین اسناد و مدارک برای تعیین درآمد مشمول مالیات، اظهارات مکتوب مودیان در خصوص تراکنش‌های بانکی می باشد. بنابراین در مواردی که مودی در اظهار مکتوب خود ماهیت هر یک از تراکنش‌های بانکی را اعلام نماید، در صورتی که [بر اساس صحت سنجی صورت پذیرفته توسط اداره کل مربوطه] اسناد و مدارک مثبته‌ای دال بر خلاف اظهارات مودی بدست نیاید، ملاک و مبنای رسیدگی ادارات امور مالیاتی قرار می گیرد. همچنین در صورتی که متعاقباً اسناد و مدارک مثبته‌ای دال بر فعالیت‌های اقتصادی مودی که بر خلاف اظهارات وی می باشد، بدست آید، این اسناد و مدارک ملاک مطالبه مالیات و جرائم متعلقه با رعایت مقررات قرار می گیرد.

۶) در خصوص ردیف (۹):

از ضوابط حقوقی تشخیص مالیات، لزوم اطلاع رسانی به مؤدی در مورد نحوه تشخیص و محاسبه مالیات است که در ماده (۲۳۷) قانون مالیات‌های مستقیم اشاره شده است. در موضوع تراکنش‌های بانکی نیز با ملحوظ نظر قرار دادن ضوابط حقوقی و قانونی مترتب بر موضوع، مراتب طی بند ۱۹ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ مورد تاکید واقع گردیده است.

در پایان خاطر نشان می سازد در راستای اجرای مطلوب تر بخشنامه مزبور و همچنین به منظور مبارزه با فرار مالیاتی به صورت فرآیند محور و با بهره گیری از تجربیات گذشته در رسیدگی به تراکنش‌های بانکی و سیاست‌های کلان این سازمان در خصوص حسابرسی سیستمی و استفاده از ظرفیت‌های فناورانه در دریافت

سال جهش تولید با مشارکت مردم

۲) در خصوص ردیف‌های (۲)، (۱۰) و (۱۱):

مطابق مفاد بند (۱) بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱، کلیه اقلام پولی وارده به حساب‌های بانکی مؤدیان مالیاتی به تنهایی دلیلی بر وجود درآمد نبوده و می‌بایست در بررسی و حسابرسی مالیاتی واقعیت امر مدنظر قرار گیرد. لذا این سازمان در اجرای مفاد بخشنامه مزبور در زمان بررسی تراکنش‌های بانکی، فارغ از حدنصاب، حجم ریالی گردش حساب‌های بانکی مؤدیان را با سوابق مالیاتی و حجم فعالیت‌های تشخیصی مؤدی یا سایر فعالیت‌های مالی اشخاص مطابقت داده و صرفاً تراکنش‌هایی را که مستند به اسناد و مدارک متقن و قابل اتکا محرز شود جنبه درآمدی داشته و در پرونده یا پرونده‌های مالیاتی مؤدی لحاظ نگردیده است به‌عنوان ماخذ مشمول مالیات ایشان در نظر می‌گیرد.

۳) در خصوص ردیف (۵):

در برخی موارد شخص حقیقی صاحب حساب مدعی است وجوه دریافتی و پرداختی به حساب وی مربوط به شخص یا اشخاص دیگری بوده که وی به عنوان واسط (حق‌العمل‌کار یا کارگزار یا نماینده برای آنها) فعالیت می‌نموده است؛ در این گونه موارد، با امعان نظر به مقررات ماده (۳۵۷) قانون تجارت و در صورت معرفی صاحبان اصلی کالا و احراز این امر توسط ماموران رسیدگی کننده، محاسبه درآمد مشمول مالیات برای شخص واسط (حق‌العمل‌کار، کارگزار یا نماینده) صرفاً بر مبنای مبلغ حق‌العمل دریافتی انجام خواهد گرفت. در این ارتباط در بسیاری از کسب و کارها از جمله مشاوران املاک، نمایشگاه‌های اتومبیل و فعالیت‌های دلالی و حق‌العمل‌کاری امکان دارد بسیاری از تراکنش‌های بانکی مربوط به طرفین معامله و فعالیت‌های کسب و کار مودی باشد که تعیین درآمد مشمول مالیات و مالیات متعلقه با در نظر داشتن واقعیت امر و ماهیت فعالیت این گونه مؤدیان طی حسابرسی مالیاتی مورد توجه قرار می‌گیرد.

۴) در خصوص ردیف‌های (۶) و (۷):

با عنایت به اینکه، حسابرسی مالیاتی از طریق رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک ارائه شده از طرف مؤدی یا به دست آمده از منابع اطلاعاتی مختلف از قبیل تراکنش‌های بانکی و... براساس مقررات و احکام مالیاتی، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی سازمان از جمله دستورالعمل تبیین انواع و ترتیبات حسابرسی مالیاتی مواد (۲۹) و (۴۱) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۱۹) قانون یادشده به شماره ۲۰۰/۹۹/۵۲۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۷ با رعایت اصول و استانداردهای حسابداری و حسابرسی صورت می‌پذیرد، در مواردی که براساس اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش‌های بانکی، کتمان درآمد مودی احراز شود، اطلاعات درآمدی بدست آمده مبنای

شماره: ۶۲۹۹۳ / ۵۱۸۷۱/

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۴/۱۸

ساعت: ۱۵:۲۳

موضوع: طبه بندی:

فوریت:

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاونت حقوقی رئیس جمهور

بسمت:

جناب آقای سبحانیان

رئیس کل محترم سازمان امور مالیاتی کشور

با سلام و احترام؛

حسب اعلام برخی از تشکل‌ها و فعالان اقتصادی در خصوص «ابهامات راجع به نحوه رسیدگی به تراکنش‌های بانکی اشخاص»، خواهشمند است در راستای ماده (۱۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار دستور فرمایید موارد ذیل به تفکیک بررسی و اعلام نظر گردد.

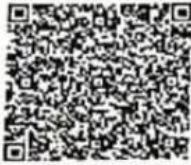
ردیف	پرسش
۱	در خصوص دریافتی و پرداختی به حساب بستگان، نحوه عمل ماموران و هیات‌های حل اختلاف مالیاتی، به چه صورت است؟
۲	آیا گردش حساب "جاری شرکا" از لحاظ حسابرسی مالیاتی، حد نصابی دارد؟
۳	در خصوص مواردی که شخص، ادعا می‌نماید که واریزی به حساب، "قرض" بوده، نحوه عمل ماموران و هیات‌های حل اختلاف مالیاتی، به چه صورت است؟
۴	آیا مبالغ واریزی به حساب اشخاص، تحت عنوان "ودیعه" در هر حالتی، ماهیت درآمدی ندارد؟
۵	مصدق عبارت زیر در بند ۹ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ چیست؟ «مبالغ دریافتی و پرداختی اشخاص به عنوان واسط با توجه به فضای کسب و کار اشخاص حقیقی»
۶	چنانچه درآمد کتمان شده‌ای از طریق رسیدگی به تراکنش‌های بانکی برای ماموران مالیاتی محرر شود، نحوه عمل ایشان مطابق آیین‌نامه موضوع ماده (۲۱۹) قانون مالیات‌های مستقیم چگونه باید باشد؟
۷	آیا بند ۱۷ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ در مورد سنوات ۱۳۹۸ به بعد نیز جاری است یا خیر؟
۸	آیا ماموران و هیات‌های حل اختلاف مالیاتی، در راستای بند ۱۸ بخشنامه فوق، الزاماً بایستی اظهارات مکتوب مودیان را در خصوص واریزی‌های حساب‌های بانکی ببینند؟ در رویه، این مورد به چه شکل است؟
۹	در بند ۱۹ بخشنامه فوق، ماموران مالیاتی مکلفند "تصویر گزارش نهایی و جزئیات گزارشی که مبنای صدور برگ تشخیص قرار گرفته است را به مودی تسلیم نمایند و هرگونه توضیحی در این خصوص بخواهد به او بدهند."
۱۰	حدنصاب تراکنش‌های بانکی برای ورود سازمان امور مالیاتی برای هر کد ملی، به چه میزان است؟
۱۱	گردش بدهکار و بستانکار ملاک عمل است یا گردش بدهکار یا بستانکار؟

محمد هادی عبادی

معاون هماهنگی و برنامه ریزی
امور حقوقی دستگاه‌های اجرایی

سال جهش تولید با مشارکت مردم

اطلاعات از مودیان و بررسی و رسیدگی سیستمی به پرونده‌های مالیاتی دقیق و پالایش سیستمی داده‌های پولی واصله از نظام بانکی، تدوین سازوکارها و فرآیندهای جدید رسیدگی به تراکنش‌های بانکی مودیان در حال پیاده‌سازی و اجرا می‌باشد. ضمناً به موجب بخشنامه ابلاغی شماره ۲۴۵۱۳/۲۰۰/د مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۱، ادارات امور مالیاتی رسیدگی‌کننده می‌بایست پیش از صدور هرگونه اوراق تشخیص یا مطالبه اصل مالیات و جرایم متعلقه در خصوص تراکنش‌های بانکی حساب‌های غیر تجاری اشخاص حقیقی، نسبت به ارسال اسناد مثبته حاکی از درآمدی بودن تراکنش بانکی مذکور به دادستانی انتظامی مالیاتی اقدام و براساس ترتیبات مقرر عمل نمایند.

سید محمدهادی سبحانیان
رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور